

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on muuttaa maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annettua lakia siten, että kuntien kautta tapahtuvassa maataloustukien maksatuksessa voitaisiin ryhtyä käyttämään automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvia maksatusjärjestelmiä.

Lisäksi ehdotetaan, että perusteettomasti tai liikaa suoritettun tuen takaisin perittävälle mää-

rälle olisi vastaisuudessa suoritettava korkoa, jos hakija on antanut olennaisesta seikasta vääriä tietoja tai salannut tuen myöntämiseen olennaisesti vaikuttavia seikkoja.

Ehdotettu lainmuutos on tarkoitus saattaa voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Tuen maksatusmenettely

Maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annetun lain (88/71) mukaan maatalushallitus, maatalouspiirien maataloustoimistot ja kuntien maatalouslautakunnat huolehtivat myönnettävien maataloustukien, avustusten ja korvausten myöntämiseen liittyvistä tehtävistä. Suoraan viljelijöille suoritettavien maataloustukien maksatuksista tapahtuu pääosa kuntien maatalouslautakuntien välityksellä. Kuntien kautta jaetaan pinta-alalisä, lypsylehmien luvun perusteella maksettavat avustukset, rehuviljan tuotantopalkkio, ostorehun hinnanalennuskorvaus sekä kananmunien lisähinta. Lisäksi kunnat huolehtivat satovahinko-, hirvivahinko- ja tulvavahinkokorvausten maksattamisesta.

Maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaan katsotaan postisiirtokorttiin merkitty tai ostotodisteen ohella annettu tiedoksianto tuen

myöntäneen viranomaisen päätökseksi, jos tukea on myönnetty hakemuksen mukaisesti. Jos maatalouslautakunta on myöntänyt tukea hakemuksesta poiketen tai se on hylännyt hakemuksen, annetaan hakijalle päätökseksi ote maatalouslautakunnan pöytäkirjasta. Ostotodisteen ohella annetulla tiedoksiannolla ei nykyisin ole käytännön merkitystä.

Käytännössä kuntien kautta suoritettavat maataloustuet ja korvaukset maksetaan siten, että maatalouslautakunta kirjoittaa tarvittavat tiedot valmiiksi postisiirtokorttiin ja laatii lisäksi postisiirtokorteista koontiluettelot rahalaitoksittain järjestettynä. Siirtokortit ja koontiluettelot maatalouslautakunta lähettää Helsingin postisiirtokonttoriin, joka hoitaa maksusuoritukset saajan pankin tilille ja lähettää siirtokortit pankkiin. Maksustustoimenpiteitä pyritään nyt nopeuttamaan ja yksinkertaistamaan kuntien maatalouslautakuntien käyttöön suunnitteilla olevilla automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvilla maksatusjärjestelmillä. Uusien maksatusjärjestelmien käyttöönotto edellyttää tilitietojen siirtoa konekielellä muodossa maksunsaajan pankkiin. Täl-

löin ei olisi mahdollista kirjoittaa tarvittavaa tiedoksiannosta postisiirtokorttiin, vaan saajan pankki tulostaisi konekieliset tiedot pankkisiirtolomakkeelle. Sen käyttäminen sanottuun tarkoitukseen ei kuitenkaan ole nykyisten säännösten mukaan mahdollista.

Jotta kuntien maatalouslautakunnat voisivat joustavasti siirtyä maksatuksissa käyttämään auto-maattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvaa maksatusmenettelyä, hallitus ehdottaa maataloustuen jako- ja valvontatehtävistä annetun lain 2 §:n 1 momenttia muutettavaksi siten, että päätöksiksi katsottavat tiedoksiannot maataloustukien maksatuksessa voitaisiin kirjoittaa myös muille maksutositelomakkeille kuin postisiirtokorttiin. Tämä ei aiheuttaisi muita merkittäviä muutoksia maataloustukien maksatusmenettelyssä. Samalla ehdotetaan mainitusta momentista vanhentuneena poistettavaksi maininta ostotodisteen ohella annettavasta tiedoksiannosta.

1.2. Koron maksaminen takaisin perittävälle tuen määrälle

Jos hakija on saanut tukea perusteettomasti tai enemmän kuin hänelle olisi voitu myöntää, voi tuen myöntänyt viranomainen maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annetun lain 3 §:n 1 momentin mukaan päättää perusteettomasti tai liikaa suoritettun määrän takaisin perimisestä aikaisemman päätöksen lainvoimaisuuden sitä estämättä. Mainitun säännöksen mukaan takaisin perittävän määrän osalta ei peritä korkoa.

Takaisin perimisiä joudutaan käytännössä soveltamaan lähinnä sen vuoksi, että tukea on maksettu hakemuksessa annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella taikka viranomaisen erehdyksen vuoksi perusteettomasti tai liikaa. Valtiolla vuosittain takaisin perittävien tukien määrä on suhteellisen pieni, noin puoli miljoonaa markkaa. Yksityisiltä viljelijöiltä takaisin perittävät määrät ovat yleensä melko pieniä. Sen sijaan keskusliikkeiltä ja yritysliiketoiminnasta yksittäistapauksissa jouduttu perimään valtiolle takaisin varsin huomattavia summia.

Hallitus ei pidä asianmukaisena sitä, että virheellisten tai puutteellisten hakemustietojen perusteella liikaa tukimaksuja saaneelle ei koidu varojen palautusvelvollisuuden lisäksi muita seuraamuksia. Se, että korkoa ei nykyisin saada periä, tarjoaa tuen saajalle perusteettoman edun. Tämän johdosta ehdotetaan maataloustuen jako- ja valvontatehtävistä annetun lain 3 §:n 1 momenttia muutettavaksi siten, että takaisin perittävälle tuen määrälle voitaisiin määrätä suoritettavaksi tuen maksamispäivästä lukien vuotuista korkoa, jonka määrä olisi neljä prosenttiyksikköä korkeampi kuin Suomen Pankin perimä peruskorko takaisinperimisistä päätettäessä. Kun Suomen Pankin peruskorko on tällä hetkellä kahdeksan prosenttia, olisi takaisin perittävälle määrälle maksettava korko kaksitoista prosenttia. Koron perimisen edellytyksenä olisi, että hakija on tukihakemuksessaan antanut olennaisesta seikasta väärän tiedon tai salannut tuen myöntämiseen tai maksamiseen olennaisesti vaikuttavia seikkoja. Korkoa ei edelleenkaan perittäisi silloin, jos tukea on maksettu liikaa viranomaisen erehdyksen tai muun hakijasta riippumattoman syyn vuoksi.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotetulla maksatusmenettelyn muutoksella ei olisi valtiontaloudellisia vaikutuksia. Muutos mahdollistaisi uusien maksatusjärjestelmien käyttöönoton, mikä jossain määrin vähentäisi tukimaksatusten kuntien maatalouslautakunnille aiheuttamaa työmäärää. Maataloustuen takaisin perinnästä arvioidaan kertyvän korkoja vuosittain enintään noin 40 000 markkaa.

3. Voimaantulo

Ehdotettu lainmuutos on tarkoitus saattaa voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta 27 päivänä tammikuuta 1971 annetun lain (88/71) 2 §:n 1 momentti ja 3 §:n 1 momentti näin kuuluviksi:

2 §

Milloin 1 §:ssä tarkoitettua tukea on myönnetty hakemuksen mukaisesti, katsotaan maksutositelomakkeeseen merkitty tiedoksianto tuen myöntäneen viranomaisen päätökseksi. Jos maatalouslautakunta on myöntänyt tukea hakemuksesta poiketen tai se on hylännyt hakemuksen, annetaan hakijalle päätökseksi ote maatalouslautakunnan pöytäkirjasta.

— — — — —

3 §

Jos hakija on saanut tässä laissa tarkoitettua tukea perusteettomasti tai enemmän kuin hänelle olisi voitu myöntää, voi tuen myöntänyt viranomainen, aikaisemman päätöksensä lainvoimaisuuden sitä estämättä, päättää perusteettomasti

tai liikaa myönnetyn määrän takaisin perimisestä. Jos hakija on tukea hakiessaan antanut olennaisesta seikasta väärän tiedon tai salannut tuen myöntämiseen taikka maksamiseen olennaisesti vaikuttavia seikkoja, voidaan takaisin perittävälle määrälle samalla määrätä suoritettavaksi tuen maksamispäivästä lukien vuotuista korkoa, jonka määrä on neljä prosenttiyksikköä korkeampi kuin Suomen Pankin perimä peruskorko takaisin perimisestä päätettäessä. Periminen saadaan toimittaa siinä järjestyksessä kuin verojen ulosotosta on säädetty.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

Helsingissä 22 päivänä elokuuta 1986

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri Matti Abde

Laki

maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan maataloustuen jako- ja valvontatehtävien hoitamisesta 27 päivänä tammikuuta 1971 annetun lain (88/71) 2 §:n 1 momentti ja 3 §:n 1 momentti näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

2 §.

Milloin 1 §:ssä tarkoitettua tukea on myönnetty hakemuksen mukaisesti, katsotaan postisiirtokorttiin merkitty tai ostotodisteen ohella annettu tiedoksianto tuen myöntäneen viranomaisen päätökseksi. Jos maatalouslautakunta on myöntänyt tukea hakemuksesta poiketen tai se on hylännyt hakemuksen, annetaan hakijalle päätökseksi ote maatalouslautakunnan pöytäkirjasta.

3 §.

Jos hakija on saanut tässä laissa tarkoitettua tukea perusteettomasti tai enemmän kuin hänelle olisi voitu myöntää, voi tuen myöntänyt viranomainen, aikaisemman päätöksensä lainvoimaisuuden sitä estämättä, päättää perusteettomasti tai liikaa myönnetyn määrän takaisin perimisestä. Takaisin perittävän määrän osalta ei peritä korkoa ja saadaan periminen toimittaa siinä järjestyksessä kuin verojen ulosotosta on säädetty.

Ehdotus

2 §

Milloin 1 §:ssä tarkoitettua tukea on myönnetty hakemuksen mukaisesti, katsotaan *maksutositelomakkeeseen* merkitty tiedoksianto tuen myöntäneen viranomaisen päätökseksi. Jos maatalouslautakunta on myöntänyt tukea hakemuksesta poiketen tai se on hylännyt hakemuksen, annetaan hakijalle päätökseksi ote maatalouslautakunnan pöytäkirjasta.

3 §

Jos hakija on saanut tässä laissa tarkoitettua tukea perusteettomasti tai enemmän kuin hänelle olisi voitu myöntää, voi tuen myöntänyt viranomainen, aikaisemman päätöksensä lainvoimaisuuden sitä estämättä, päättää perusteettomasti tai liikaa myönnetyn määrän takaisin perimisestä. *Jos hakija on tukea hakiessaan antanut olennaisesti seikasta väärän tiedon tai salannut tuen myöntämiseen taikka maksamiseen olennaisesti vaikuttavia seikkoja, voidaan takaisin perittävälle määrälle samalla määrätä suoritettavaksi tuen maksamispäivästä lukien vuotuista korkoa, jonka määrä on neljä prosenttiyksikköä korkeampi kuin Suomen Pankin perimä peruskorko takaisin perimisestä päätettäessä.* Periminen saadaan toimittaa siinä järjestyksessä kuin verojen ulosotosta on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .